

КОНСОЛІДАЦІЯ УКРАЇНСЬКОЇ ДІАСПОРИ США ТА ЇЇ ІНТЕГРАЦІЯ У ПОЛІТИЧНЕ ЖИТТЯ ДЕРЖАВИ (ПОЧАТОК ХХ ст. – 1980-ті рр.)

У статті розглянуто процес створення українською діаспорою США єдиної центральної організації та інтеграції через неї у політичну сферу США.

The article deals with the creation of single central organization by the Ukrainian diaspora U.S. and integration through it in the U.S. political sphere.

Однією з найактуальніших проблем функціонування української діаспори (далі – УД) у США у ХХ ст. була її інтеграція в американське суспільно-політичне життя. Адже маючи досить поважну історію (масова імміграція українців до США почалася у 1870-х рр.), створивши низку різноманітних громадських, культурних, релігійних об'єднань, інтегрувавшись в американське суспільство на побутовому рівні, українці порівняно довго не інтегрувалися до політикуму США. Порівняно із сусідньою Канадою, де прагнення до створення ефективного політичного представництва українців простежується вже на етапі першої хвилі імміграції (1890-ті – 1914 рр.), УД США дещо пізніше усвідомила цю проблему, і, відповідно, пізніше її вирішила. Водночас українські емігранти у США, починаючи з першої хвилі, демонстрували високий рівень соціальної активності.

Спроби утворити єдину організацію, яка б скеровувала діяльність усіх українських громадсько-політичних осередків та представляла їхні інтереси "назовні", тобто перед суспільством і владою США, беруть початок з Першої світової війни. Саме тоді українська громада США, прагнучи допомогти своєму народу у здобутті державності, виявила волю до об'єднання. Так, 1915 р. найвпливовіші українські громадські організації США – Український народний союз (УНС), Український робітничий союз, Об'єднання українців-католиків "Провидіння" та ін. – провели в Нью-Йорку Український сейм, який заснував Федерацію українців у Злучених Державах (тобто, Сполучених Штатах – О.С.). Однак вже у 1916 р. УНС та "Провидіння" вийшли з неї й створили іншу центральну організацію української громади у США – Українську раду в Америці. Обидві організації діяли в інтересах України, що і забезпечило проголошення президентом В. Вільсоном проведення у США 21 квітня 1917 р. Українського дня на підтримку українського народу у світовій війні [1, с. 38-39].

З закінченням війни провід перебирає на себе Українська рада, яка у 1919 р. змінила назву на "Український народний комітет". У тісному зв'язку з українською дипломатичною місією у Вашингтоні та окремими конгресменами, Комітет намагався переконати Білий Дім й Конгрес, а також світову спільноту у необхідності визнання незалежності України [1, с. 43].

У міжвоєнний період естафету консолідуючої організації перейняло Об'єднання українських організацій в Америці, створене 1922 р. У 1930-ті рр. воно скеровувало діяльність провідних громадських, політичних, благодійних організацій УД, розгорнуло активну роботу з інформування про український національний рух та ситуацію на українських етнічних землях – паціфікація в Західній Україні та голодомор в УРСР. Внаслідок цього 28 травня 1934 р. Палата представників США прийняла резолюцію, в якій засудила політику Москви на українських землях [1, с. 46-47]. Діяльність Об'єднання відобразила головну прикметну особливість політичної активності УД США міжвоєнного періоду – нечисленна, але політично актив-

на міжвоєнна імміграція була цілком зорієнтована на Україну, при цьому співпраця з американським політикумом не вважалася пріоритетним завданням.

Відтак однією з основних характерних рис функціонування УД в США стало дотримання нею ізоляціоністської позиції, за висловом О. Грабовича – створення українського "етнічного гетто" в американському суспільстві [2, с. 82]. Завдяки цьому, з одного боку, українці уникли "плавильного котла", зосередившись на власному етнополітичному розвитку в США, з другого боку – це гальмувало їхню інтеграцію в американське суспільно-політичне життя, а отже – унеможливило ефективну репрезентацію як етнічної групи та лобювання інтересів батьківщини. Водночас у 1930-ті рр. до політики входить покоління народжених вже в Америці українців, які, зберігаючи відданість ідеї української незалежності, головну мету своєї діяльності вбачали у включенні у політичне життя США. Саме на таких позиціях стояли створені у цей період Ліга української молоді Північної Америки, Ліга української католицької молоді, Українське професійне товариство та ін. [3, с. 125].

З наближенням Другої світової війни, й особливо її початком, загострилася боротьба між прихильниками різних концепцій місця і ролі УД в американському суспільстві та політиці: "українці на чужині", "дві батьківщини" (подвійна лояльність), "американці українського походження", "концепція збереження української ідентичності в рамках американського плюралізму". Особистий вибір кожного представника УД залежав від хвилі імміграції, політичних цінностей, інших обставин, але в цілому у роки війни переважала концепція лояльності до обох країн – США та України ("double loyalty") [2, с. 82]. Це повною мірою позначилося і на нових спробах утворити єдину організацію УД, яка б представляла її перед громадськістю й урядом США, та добидалася їхньої підтримки ідеї незалежності України.

Іншим важливим чинником, що дав потужний імпульс розвитку УД США, стала третя хвиля української імміграції – найосвіченіша та політично найактивніша. Саме під впливом представників цієї хвилі завершилося інституційне оформлення УД у США і було сформульовано головну засадничу ідею її політичної діяльності – боротьба за незалежну демократичну Україну та інтеграція до американського політикуму. Зміна політичної кон'юнктури в США та на міжнародній арені з початком "холодної війни" створила сприятливі умови для досягнення цієї мети.

Найбільшим успіхом у справі консолідації УД США стало створення надпартійної організації для репрезентації етнічних українців перед вищою владою та суспільством цієї держави – Українського конгресового комітету Америки (Ukrainian Congress committee of America) (далі – УККА). Власне, його діяльність відображає головні віхи інтеграції УД у суспільно-політичне життя США, оскільки він став найуспішнішою спробою консолідованого представництва українців у політичних структурах Штатів.

Формування УККА відбувалося у два етапи. Вперше його було утворено 24 травня 1940 р. на першому Конгресі американських українців у м. Вашингтон замість Об'єднання українських організацій Америки. Засновниками УККА виступили УНС, Український робітничий союз, Українська народна поміч, "Провидіння". Крім них членами УККА стала більшість місцевих об'єднань політичних, громадських, професійних, наукових, культурних, релігійних, молодіжних та жіночих організацій УД США [3, с. 126].

У перші роки Другої світової війни, вкрай важкі для українських політичних організацій в Північній Америці, УККА не здобув належної підтримки. Тому 22–23 січня 1944 р. у м. Філадельфія відбулося його повторне формування як надпартійної організації, координатора українських політичних та громадських осередків і установ в Америці для захисту українських національних інтересів у США та на міжнародній арені. Найважливішими стратегічними завданнями УККА було проголошено захист права українського народу на самовизначення, державність і демократичні свободи, а також консолідація української громади у США та її презентація перед суспільством й владою США [4, с. 365–366].

Зважаючи на основну мету УККА, найактивнішою та найефективнішою з погляду сьогодення була його діяльність в період "холодної війни". Її основними напрямками стали: популяризація суті і завдань українського національно-визвольного руху, викриття політики СРСР щодо українського та інших народів у його складі, захист прав людини та української нації в СРСР, формування позитивного іміджу української етнічної групи в США та на міжнародній арені, збереження національної ідентичності та культури українського народу. Саме ці завдання, які вважалися пріоритетними більшістю організацій УД США і об'єднали їх навколо УККА.

Першою масштабною за змістом та результатами акцією, що згуртувала УД США, стала допомога українським біженцям і переміщеним особам після Другої світової війни. Заснований з цією метою Злучений український американський допоміжний комітет (ЗУАДК) розгорнув кампанію проти насильної репатріації українців з таборів ді-пі до СРСР. Певною мірою під її впливом Конгрес США у 1948 р. прийняв закон, що дозволив цій категорії осіб іммігрувати до США. Так, протягом 1948–1952 рр. до Штатів приїхало понад 110 тис. українців [5].

Повоєнний період став вдалим для організаційної діяльності УККА з об'єднання світової УД. Так, 1947 р. Комітет ініціював створення Панамериканської української конференції, а 1967 р. брав дієву участь в організації Світового конгресу вільних українців [3, с. 125–126]. На початку 1950-х рр. він сприяв відкриттю в США представництва Державного центру УНР, його реєстрації у міжнародних організаціях як "зародку національного уряду" [7, с. 56].

Завдяки активній діяльності УККА Конгресом США було прийнято низку важливих законопроектів, зокрема у 1959 р. резолюцію №86-90 про "Тиждень поневолених націй" та його щорічне відзначення, підготовлену з ініціативи президента УККА Л. Добрянського ще у 1957 р. Прикметно, що впродовж всієї "холодної війни" президенти США, починаючи від Д. Ейзенхауера до Дж. Буша щороку виступали з заявами про поневолені нації СРСР, а американська громадськість підтримувала акції УД, приурочені до відзначення "Тижня поневолених націй". Згодом УККА домоглася щорічного відзначення Конгресом США та конгресами штатів Дня української

державності у річницю проголошення Акту злуки 22 січня [7, с. 58]. В 1964 р. у Вашингтоні з ініціативи УККА президентом США Д. Ейзенхауером було урочисто відкрито пам'ятник Тарасу Шевченку, що вважається найбільшою перемогою українського лобі США.

Використовуючи сприятливу суспільно-політичну кон'юнктуру в розпал "холодної війни", УД на чолі з УККА організувала широкомасштабні інформаційно-пропагандистські кампанії, спрямовані на дискредитацію СРСР та привернення уваги американської і світової спільноти до внутрішньої ситуації в Союзі. Приміром, в рамках всеамериканської акції проти офіційного візиту М. Хрущова до США УККА ініціював проведення 9–11 вересня 1959 р. у Комітеті з антиамериканської діяльності Конгресу США слухання про "злочинну політику М. Хрущова проти українського народу" за участі представників УД [7, с. 58].

При цьому УККА привернув увагу до проблем української нації не лише політикуму США, а й світової спільноти, представляючи інтереси УД та своєї батьківщини на найвпливовіших міжнародних форумах. Так, його делегація брала участь в установчій конференції ООН та Паризькій мирній конференції 1946 р. [5, с. 366]. Однією з перших міжнародних акцій УД проти СРСР стало поширення під час роботи ГА ООН у 1960 р. серед її учасників та працівників Секретаріату ООН меморандуму УККА та ДЦ УНР про "радянсько-російський колоніалізм" [7, с. 59]. З введенням радянських військ до Афганістану у 1979 р. УККА розгорнув масштабні інформаційно-політичні акції проти СРСР. Важливу роль у цьому відігравали й створені за його підтримки українські служби радіостанцій "Голос Америки" та "Радіо Свобода".

Окремим напрямом діяльності УККА стало вшанування жертв Голодомору 1932–1933 рр. в УСРР на початку 1980-х рр., приурочене до 50-ї річниці трагедії. У кампанії взяли участь понад 120 об'єднань УД у всьому світі. В її ході було видано чимало спеціальних наукових праць, організовано низку багатотисячних демонстрацій, мітингів, інформування у мас-медіа провідних країн Заходу, зрештою – створено комісію Конгресу США з вивчення Голодомору в Україні та міжнародну комісію з вивчення Голоду в Україні в 1932–1933 рр. Визнання комісіями такого високого рівня Голодомору 1932–1933 рр. геноцидом українського народу та покладання вини за це на радянське керівництво у перспективі додавало аргументів для визнання права українського народу на самовизначення [8, с. 98–100].

У 1980-х рр. доволі успішними були акції за легалізацію в СРСР УГКЦ та УАПЦ. Резонансною стала і кампанія з підтримки правозахисного руху в УРСР у рамках Гельсинського процесу. Крім гуманітарної та інформаційної підтримки радянських дисидентів, правозахисників, Народного Руху України УД ініціювала у 1988 р. особисте вручення президента США Р. Рейгана у справу звільнення Л. Лук'яненка та Ю. Шухевича [8, с. 94–98, 102].

Одним з основних досягнень УККА стала інтеграція УД в американське суспільство та політикум. Реалізація цього завдання здійснювалася паралельно на двох рівнях: персональному – робота представників УД (членів УККА) на Демократичну або Республіканську партії, та інституційному – співпраця УККА як провідної організації УД США з цими партіями та органами влади США.

Найоптимальнішим способом інтеграції у велику політику США, а отже і любіювання на найвищому рівні своїх інтересів, було і лишається висунення своїх кандидатів до Конгресу, оскільки програма окремої групи інте-

ресу (в даному випадку УД) має найбільше шансів на реалізацію за умови включення її у передбиворчу програму. Для УД це стало серйозною проблемою. Теоретично знайти такого кандидата було можливо, оскільки УД мала достатньо активістів, але вони були зайняті у культурній чи внутрішньополітичній сферах. Давалася взнаки й історично зумовлена недостатня "територіальна концентрація" українців. Тож єдиним виходом для УД було б кооперування з іншими етнічними групами під час виборчих кампаній, що також є притаманним для американської політичної практики (політика "етнічно збалансованого квитка"). У 1960-х рр. УД реалізовувала це лише на рівні муніципалітетів. Балотуванню українців заважали й внутрішні причини: низька мотивація бути обраним, нестача коштів, нездатність обрати єдиного кандидата через внутрішні конфлікти, контроль над передвиборчими кампаніями партійних "машин" [2, с. 84-85].

Зважаючи на ці чинники, важливим напрямом діяльності УККА є налагодження і розвиток структурного зв'язку з політичними інститутами США – Республіканською та Демократичною партіями. З другої половини 1940-х рр. УККА направляє своїх делегатів на національні конференції обох партій (демократи створили національний підрозділ у 1936 р., республіканці – 1952 р.) [9, р. 26,40].

Частина діячів УККА працювала на Демократичну партію, зокрема Й. Лисогір, В. Душник, Й. Жук брали участь у виборчій кампанії Дж. Кеннеді 1960 р., а голова ЗУАДК І. Панчук був обраний від штату Мічиган до національного конвенту партії [2, с. 85-86; 4, с. 503]. Але традиційно УД США більше схилилася до Республіканської партії. Після Другої світової війни ця позиція укріплювалася ще й ідейно-політичними настановами республіканців на рішучу боротьбу з СРСР, що цілком відповідало інтересам УД. Найактивнішу співпрацю з Республіканською партією розгорнув голова УККА у 1949–1954, 1962–83 рр. Лев Добрянський, який з 1953 р. відстоював необхідність внести в програму партії тезу про сприяння визволенню України та пункту про підтримку національного самовизначення народів Східної Європи і СРСР. У 1959 р. він був обраний віцепрезидентом Республіканського комітету з питань національної безпеки і миру; наприкінці 1960-х – початку 1970-х рр. очолював національний підрозділ Республіканської партії. Із його призначенням у 1964 р. віцепрезидентом етнічного дивізіону республіканців у передвиборчій платформі партії з'явилася теза про Україну як "поневолену націю" [2, с. 85]. Відтоді вона входила до передвиборчих програм як Республіканської, так і Демократичної партій фактично на кожних виборах, в тому числі й президентських.

Здобуті успіхи підбадьорювали й заохочували до подальшої інтеграції. 3-4 травня 1969 р. частина діячів УНС (водночас членів УККА), на чолі з М. Куропасем і Т. Шмагалою створила Українську національну республіканську федерацію. У 1972 р. вона була відзначена як один з найкращих етнічних підрозділів Республіканської партії [4, с. 532-533].

Важливо, що у 1960-х рр. етнічні українці з'являються у федеральних установах. Так, Ю. Кістяківський – спеціальний помічник президента Д. Ейзенхауера з питань науки і технологій, голова президентського наукового консультативного комітету та Федеральної ради з науки і технологій (1959–1961), Н. Головін – радник президентської адміністрації з питань авіації і космонавтики (1962–1968), Й. Харик – заступник міністра ВПС США (1960–1963).

Для виходу політикуму УД США із самоізоляції у структурі УККА 1972 р. було створено Комітет зовнішніх справ, до завдань якого входило сприяння поширенню на УД дії урядових програм та кореляція американської зовнішньополітичної стратегії з прагненням українців до створення власної держави. Тоді ж до обов'язків першого віце-президента УККА додався контроль за зв'язками із Республіканською і Демократичною партіями [2, с. 86].

УД врахувала політичну традицію США створення групами інтересу так званих вашингтонських представництв – лобі у вищих органах законодавчої та виконавчої влади. Значну роль у цьому відіграв Вашингтонський офіс УНС, який налагодив зв'язки з підрозділами Конгресу, співпрацю з лобі інших східноєвропейських діаспор [10]. У 1977 р. УККА створив своє безпосереднє представництво у Вашингтоні – Українську національну інформаційну службу (УНІС), яка в 1997 р. ініціювала створення Конгресового Українського Кокусу. Крім забезпечення тісного зв'язку УККА з держустановами у Вашингтоні, УНІС видає щотижневий інформлисток "Коротко про Україну" ("Ukraine in Brief"), що інформує членів Конгресу та інших високопосадовців США про основні події в Україні [11].

Як зазначив в своєму інтерв'ю 2003 р. президент Світового конгресу українців А. Лозинський, за твердженням президента Р. Ніксона, українське лобі (насамперед йдеться про УККА) стало другим у Вашингтоні за організованістю та впливовістю після єврейського [12]. І хоча у 1970–1980-х рр. УД не вдалося провести свого представника до Конгресу, проте значно розширилося її представництво у виконавчій владі США. Так, уродженець Франківщини А. Ф. Бернс, консультант з економіки президента Р. Ніксона, у 1970–1978 рр. був головою Федеральної резервної системи США. За президентства Дж. Форда М. Яримович – заступник помічника міністра з питань досліджень і розвитку (1975–1977), президент Рокуел інтернешнл (центр стратегічної оборони ВПС США) та американського інституту аеронавтики й астронавтики, а лідер УНС М. Куропась – спеціальний радник президента з етнічної політики (1976–1977). В адміністрації Дж. Картера посаду директора відділу держдепартаменту у справах ЮНЕСКО займав С. Варварів (1978–1979). В адміністрації Р. Рейгана кількість українців помітно збільшилася. Показово є кар'єра Р. Попадюка – прес-секретаря Р. Рейгана (з 1986 р.) та Дж. Буша (з 1989 р.). Оскільки саме йому випало відіграти важливу роль у підтримці офіційним Вашингтоном незалежності України, закономірно, що він став послом США в Україні (1992–1993) [2, с. 84].

Можна констатувати, що на середину 1980-х рр. УД США досягла значних результатів в політичній інтеграції, хоча у кількісному вимірі її участь у вищих владних структурах і не стала значною. Про ефективність політичної діяльності УД та УККА, як її провідної організації, свідчить активна участь у формуванні позиції США щодо розпаду СРСР та проголошення незалежності України. Так, за сприяння Р. Попадюка 27 листопада 1991 р. відбулася історична зустріч політичного проводу УД на чолі з президентом УККА А. Лозинським (1990–2000) із президентом США Дж. Бушем, в ході якої останній висловився за підтримку американським урядом ідеї української незалежності. 26 грудня 1991 р. США визнали незалежність України [10].

Таким чином, внаслідок тривалої внутрішньої дискусії та трансформації УД США змогла здолати вузькість своїх етнічних інтересів й інтегруватися до політичних струк-

тур США, узгодивши свої національні інтереси і тактику з американськими суспільно-політичними цінностями та механізмами. Важливим чинником стало поєднання визрівання внутрішньодіаспорних передумов до інтеграції та сприятливої політичної кон'юнктури в США під час "холодної війни". Саме у цей період сформувалося політичне представництво УД, діяльність якого спрямовувалася на здобуття Україною незалежності. Головним чином успіх забезпечив УККА, який не лише об'єднав УД США, а й ефективно представляє інтереси української нації перед владою США та світовим співтовариством.

1. Куропась М. Історія української імміграції в Америці. Збереження культурної спадщини. – Нью-Йорк, 1984. 2. Лендвел М. О. Участь американських українців у функціонуванні органів державної влади та політичних структур США (1945–1991 рр.) // Український історичний журнал. – 1998. – №4. – С.81-90. 3. Євтух В. Б., Трощинський В. П., Попок А. А. Закордонне українство. – К., 2005. 4. Куропась М. Українсько-американська твердиня: перші сто років історії Українського Народного Сою-

зу. – Острог-Чикаго, 2004. 5. Завдання Українського конгресового комітету Америки [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://ucca.org/uk/about-us/mission>. 6. Історія Українського конгресового комітету Америки [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://ucca.org/uk/about-us/history>. 7. Недужко Ю. Боротьба української діаспори США за відродження державної незалежності України (кінець 50 – початок 60-х рр. XX ст.) // Мандрівець. – 2006. – №4. – С.55-61. 8. Йоґо ж. Боротьба української діаспори за демократію та державну незалежність України (кінець 70-х – початок 90-х років XX століття) // Наукові записки Національного університету "Острозька академія": Історичні науки. – Вип. 11. Острог, 2008. – 90-113. 9. The Story of the Ukrainian Congress Committee of America (1940-1951). – New York, 1951. 10. Кузьо Т., Дейчаківський О. Хто як працює в Америці на Україну // Українська правда. – 2005. – 12 серпня [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.pravda.com.ua/articles/2005/08/12/3012379/>. 11. Українська Національна Інформаційна Служба [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://ucca.org/uk/unis>. 12. Цит за: Спісаренко І. Нові акценти зовнішньої політики України: інформаційно-комунікаційний аспект // Персонал. – 2005. – Ч.11. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.personal.in.ua/article.php?id=157>.

Надійшла до редколегії 14.03.12

О. Шегда, асп.

КЛЮЧОВІ НАПРЯМИ СПІВРОБІТНИЦТВА ШВЕЦІЇ З ЄВРОПЕЙСЬКИМ СОЮЗОМ В 1995 – 2011 РОКАХ

У статті розглядаються основні аспекти участі Швеції в Європейському Союзі, роль Стокгольма в європейському інтеграційному процесі та вплив ЄС на трансформацію шведського зовнішньополітичного курсу.

The article deals with the main aspects of Swedish participation in European Union, the role of Stockholm in European integrative process and EU influence on the transformation of Swedish foreign policy.

Дослідження співробітництва Швеції з Європейським Союзом є важливим для розуміння значення Співтовариства як успішного інтеграційного утворення європейських країн, місця самої скандинавської держави у вирішенні ключових політичних, соціально-економічних і військово-оборонних питань всередині ЄС, а також дозволяє краще прослідкувати парадигму зміцнення і поглиблення централізації та інтегрованості Союзу протягом останніх двох десятиліть.

Проблему співробітництва Швеції з Європейським Союзом розглядали такі науковці, як Л. Бабиніна [2], К. Вахрушева [1], О. Петерссон [10], Ф. Лі-Ольссон [8] та А. Мойсеюк [9]. В своїх наукових дослідженнях дані автори визначили основні етапи залучення Швеції до європейського інтеграційного процесу, відмітили дискусійні питання щодо поглиблення співпраці між Стокгольмом та ЄС, розглянули поступові зміни в підходах шведів до власної політики безпеки та оборони, продемонстрували відхід Швеції від багаторічної політики нейтралітету і неучасті у військових блоках. Проте більшістю авторів не враховані головні пріоритети європейської політики Стокгольма, недостатньо розглянута роль шведів у побудові європейської системи безпеки і оборони та практично не досліджені позиції шведських політичних партій відносно участі країни в Співтоваристві.

Зважаючи на це, метою даної статті є прослідкувати основні напрями участі Швеції в ЄС, її значення у формуванні внутрішньої та зовнішньої політики Співтовариства, визначити причини євроскептицизму значної частини шведських громадян, роль Стокгольму у забезпеченні миру на континенті та відстоюванні інтересів країн Східної Європи, боротьби за дотримання прав людини в Європі та світі, значення екологічної політики в розбудові Європейського Союзу та значення Швеції в європейському інтеграційному процесі як лідера серед країн Скандинавії і Прибалтики.

Зміни, які відбувалися в Європі та світі на початку 90-х років XX ст. не могли не вплинути на політику північноєвропейського регіону загалом і Швеції зокрема. Шведська політична еліта трансформувала традиційні підходи розуміння сутності власного нейтралітету. Якщо раніше термін "нейтралітет" визначався як "свобода від союзів", то на початку 1990-х рр. з'явилося формулювання "свободи від військових союзів". В 1991 році Стокгольм подав заявку на вступ до Європейського Союзу. ЄС був зацікавлений у вступі Швеції до Співтовариства, оскільки дана скандинавська країна відповідала всім "копенгагенським критеріям". 13 листопада 1994 р. було проведено референдум щодо вступу Швеції до Європейського Союзу, на якому 52,3 % населення проголосувало за, а 46,7% – проти. 1 січня 1995 р. Швеція стала членом ЄС. [9, Р. 9-24], [10]

Важливим напрямом співробітництва Швеції з Європейським Союзом була співпраця в питаннях безпеки та оборони. В 1999 р. ЄС запровадив нову ініціативу в галузі безпекової політики – Європейську політику безпеки та оборони (ЄПБО). Ця політична ініціатива стала важливим викликом для зовнішньополітичного нейтрального курсу Стокгольму, адже вона безпосередньо вплинула на шведську оборонну політику. В свою чергу, Швеція також здійснила значний вплив на ініціативу ЄПБО, оскільки зайняла позицію затятого лобіста даної європейської інтеграційної ініціативи. Під час свого другого головування в ЄС офіційний Стокгольм визначив пріоритетними напрямами розвитку ЄПБО поглиблення співробітництва в сфері озброєнь між країнами-членами ЄС, розвиток потенціалу цивільно-військової взаємодії між країнами Європи, активне залучення шведського ВМФ до проведення європейських військово-морських операцій та забезпечення морської безпеки ЄС, співпраця з НАТО та ООН тощо [17].

Одним з найважливіших питань участі Швеції в європейській політиці безпеки було вирішення військових